

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 " "
negyed évre - 3 " "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felolós szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

A kivándorlás okai.

A mikor a törvényhozás, vagy a kormány valamely rendőri intézkedéséről adunk hírt a kivándorlás ügyével kapcsolatban, minden alkalommal rámutattunk arra, hogy a kivándorlás rendészeti kérdéseinek szabályozása csak a felszinen szántás.

Bele kell hatolni a kérdés mélyébe, föl kell deríteni a kivándorlás gazdasági és szociális vonatkozású okait és a hol az államhatalom, vagy a gazdasági és társadalmi erőtevényezők segíthetnek a bajokon, ott az intézkedésekkel egy perczig sem szabad késni.

Megelégedéssel állapítjuk meg, hogy a kivándorlás ügyének ez a helyes felfogása az elméleti tanácsok teréről a gyakorlati megvalósítás útjára tért át. Sándor János belügyminiszter körrendeletében, a melyet a háborús veszedelmek idején elrendelt utlevél- és kivándorlási tilalom megszűnése alkalmából intézett a törvényhatóságokhoz, ennek az egészséges fölfogásnak szerez érvényt.

Arra utasította a belügyminiszter a közigazgatási hatóságokat, hogy kísérjék figyelemmel a tilalom megszűnése következtében átmenetileg előreláthatóan megnövekedő kivándorlás minden mozzanatát. A kivándorlókat világosítsák föl, hogy Amerikában most kedvezőtlenek a kereseti viszonyok s hogy a nem szakképzett munkás a tengeren túl olyan nehéz munkára kényszerül, hogy az a kis esetleges többlet, a mire a munkabér tekintetében számíthat, egyáltalában nem áll

arányban azzal a rombolással, a melyet az ottani viszonyoknak megfelelő nehéz és rendszerint az egészségre ártalmas környezetben végzett munka a szervezetében véghez visz.

A kivándorlók tájékoztatásánál is nagyobb jelentőséget tulajdonítunk azonban a belügyminiszter ama rendelkezésének, a melyel a közigazgatási hatóságokat a kivándorlás gazdasági és szociális okainak közvetlen, beható tanulmányozására utasítja. Fölhívja a miniszter a hatóságokat arra is, hogy minden olyan intézkedést, a melyel egyes esetekben, vagy általában orvosolhatják a kivándorlás okait, kellő gondossággal, haladéktalanul tegyenek meg.

Nagyon helyesen rámutat a miniszter arra is, hogy a kivándorlás okainak orvoslása körül fontos föladatak hárulnak a társadalmi tényezőkre. Éppen ezért a közigazgatási hatóságoknak minden — céltudatos és komoly méltánylást érdemlő — ilyen irányú társadalmi akciót támogatniuk kell. Az intézkedések sikerének egyik lényeges feltétele az, hogy a hatóságok működése és a társadalmi akciók közt teljes összhang legyen s így ez a két tényező a működésével egymást szervesen kiegészítse.

Hogy a kormánynak erkölcsi és bizonyos határig anyagi támogatással is kell a nagy munkában közreműködni, az gazdasági és társadalmi életünk erőforrásainak sajnálatosan korlátozott voltából folyik.

Szegény országban ugyan csekélyebb az államkincstár teherképessége, mint gazdag államokban, de éppen szegény országban vár-

ják sokkal több feladat megoldását a kormánytól, mint azokban a tőkeerős, hatalmas iparu államokban, a hol a gazdasági és társadalmi erők kormánytámogatás nélkül képesek megoldani a rájuk háruló nemzeti föladatakat. Hogy mi a szegényebb országok válfajához tartozunk, ahhoz nem kell különösebb bizonyítási eljárás. Elég világosan beszélnek az ország közállapotairól szóló adatok.

De a gazdasági és társadalmi erők nálunk még addig a mértékig sem töltik be nemzeti életünkben az őket megillető szerepet, a mennyire az szegénységünk mellett lehetséges volna.

Kívánatos, hogy a belügyminiszter rendelete ne maradjon írott betű. Késedelem nélkül kell megtörténni mindannak, amivel a kivándorlás belső okait legalább bizonyos mértékben orvosolni lehet. S itt első sorban a gazdasági és társadalmi tényezőknek kell megfelelő helyi szervezetek, intézmények létesítésével, a munkaközvetítés egységes szervezésével, az egyes vidékek gazdasági bajainak föltárásával, s azok gyógyításának megkísérlésével a tett útjára lépni. Általános elveket itt épp oly kevéssé lehet föllátni, mint a hogy a bajok vidékenként eltérő forrásokból erednek. Csak egy szabály lehet irányt adó: teljesítse mindenki a kötelességét!

A belügyminiszter ugyancsak a napokban egy másik körrendeletével azt tudatta a törvényhatóságok első tisztviselőivel, hogy a kivándorlók tájékoztatására füzetet ad ki, melyet minden élete tizenhatodik évét betöltött kivándorló ingyen kap az utlevél kézbesítése alkalmával. Nagyon üdvösnök tartjuk ezt az

A műszaki pályákról.

(Folytatás és vége.)

I. Az állami műszaki állások tulnyomóan mérnöki állások. Ezek különböző minisztériumok hatáskörébe vannak beosztva. Lássuk ezeket a különféle státusokat egyenként.

A) A pénzügyminiszterium keretében foglal helyet az Országos kataszteri felmérés, mint a p. ü. miniszterium XVIII. ügyosztálya. Keretében van egy háromszögű hivatal, 19 felmérési felügyelő, a szükséghez képest kibocsátott kirendeltségekkel és négy térképtár. A kataszteri mérnöki állás elnyeréséhez tudommal nem kell mérnöki oklevél, csak I. szigorlat és abszolutíviuma. Azonban vezető állásokat mérnöki oklevél nélkül elnyerni nem lehet.

A munka meglehetősen egyhangú és unalmas, hogy úgy mondjam, gépies, de igen jövedelmező. Meglehetősen sokra mennek a külön napidíjak és utiszámlák jövedelmei. Mérnöki oklevél mellett az előhaladás sem rosszabb más státusoknál.

B) A kereskedelemügyi miniszterium hatáskörébe tartozik sokféle műszaki státus. Itt vannak mindjárt a m. kir. állami építészeti hivatalok. Minden megyeszékhelyen van ilyen. Az állami utak, szárazulati utak t. i., az állami építkezések végzése és karbantartása a feladatuk. En-

nél fogva a mérnökök és építésszek együttesen vállalhatnak állást alkalmaztatnak. Minden hivatalban átlagosan — a budapestit kivéve — a hivatalfőnökön kívül egy főmérnök és 2-3 mérnök s néhány segédmérnök van. Szóval ez is elég szép számú állásnak felel meg.

A magyar kir. posta és távirda műszaki főfelügyelősége keretében is van néhány mérnöki, gépészmérnöki és vegyész-mérnöki állás.

A magyar államvasutaknál sok műszaki állás van, az összes műszaki állásoknak legalább 1/3-át a M. Á. V. képviseli nálunk. Az ide tartozó állások mérnökök és gépészmérnökök számára valók. A teendő a beosztáshoz képest a pályafenntartás és javítás, vasutépítés, az államvasutak gépgyárában és a műhelytelepeken az üzem vezetés és ellenőrzése. Az egyes hivatalokban megfelelő tervezések végrehajtása. A kezdő fizetés igen jó a M. Á. V.-nál, de a haladás annál rosszabb. Mutatja az a körülmény, hogy a mult években tömeges kilépések történtek idősebb tisztviselők részéről és mérnök-hiány volt. Ezen segítettek a kinevezések megkönnyítésével és az 50 viszontszolgálati ösztöndíj fellállításával, de ez csak ideiglenes segítség, itt sem lehet kitérni a fizetésrendezés elől előbb-utóbb. Ambíciózus munkaszerető ember elég sokra viheti azért a M. Á. V.-nál.

C) Az állami állások számos csoportja

tartozik a m. kir. földmívelésügyi miniszterium hatáskörébe.

Ide tartozik mindjárt a Mezőgazdasági kísérletügy. Ezek vegyész-mérnöki állások. Az Országos Chemiai Intézetben kívül 18-20 kísérleti állomással, nagyobb városokban, ide sorolható az Orsz. gyapjúminősítő intézet is. Az állások száma, a vezető állásokkal együtt néhány 100-ra tehető és amellét a haladás lassu, a fizetés silány. Ráadásul vegyész-mérnöki diploma nincs megkövetelve gazd. akadémiával, tud. egyetem végzettséggel is felveszik az embereket. Tipikusan magyar és rossz intézmény. Néhány vegyész alkalmazást nyerhet még az az államnál a kender- és lentermelési és halélettani és szennyvíztisztító állomáson, az új ipari és kísérleti állomáson Budapesten s evvel az állami vegyész-mérnöki állások sora ki is van merítve. Mi a tanulság ezekből? Az állam a vegyész-mérnökök kari érdekeit nem védelmezvén, az államhoz csak igen ritka esetben kerül arra való, alkalmas vegyész-mérnök. Itt is kiderül a közmondás igazsága, hogy t. i. a fősvény többlet költ.

A földmívelésügyi miniszterium hatáskörébe tartozik két nagy mérnöki státus: a m. kir. folyam mérnöki hivatalok és a m. kir. kultur mérnöki hivatalok. A kettő között lényeges különbség nincsen, rendszerint át is mehetnek a mérnökök az egyik státusból a másikba. Mindkét hivatal hatásköre főleg a vízi építkezés és folyam-

intézkedést, mert a kivándorlók eddig vagy teljesen tájékozatlanul indultak utnak, a mi a kizsákmányolásukat nagyon megkönnyítette, vagy csak egyes hajóstársaságoktól kaptak, természetesen az illető hajóstársaság vagy éppen titkos ügynök üzleti érdekeinek szempontjai által irányított, utbaigazítást.

Színház.

Szabados László színtársulatát rokonszenves pártolásban részesíti városunk közönsége. Szombat óta minden előadás népes volt.

Szombaton A kiskirály, vasárnap T á m l á s s z é k 10, hétfőn A M o z i k i r á y, kedden J u d i t h színjátékot játszották. Mindenik kedves zenéjével, T á m l á s s z é k 10. mulatságos, a nézőtérén lejátszott tréfájával keltett nagy érdeklődést. A J u d i t h egy szép bibliai történetet idézett fel előttünk. Vajda Piroska és Bársony finom felfogásairól tettek újabb bizonyosságot szépen megjátszott szerepükben. A kiskirályban Sz. Vég Gizi, Csók Vilma, Liszt Ferike, Békeffy Róbert és Máthé László, Varga Béla játszottak köztetszésre. A többi előadáson ugyancsak nevezetteknek volt részük a közönség elismeréséből.

A héten két nagyszerű ujdonság kerül színre. Az egyik a N e m t u d o m k a, Huszka operettszerzeménye, a másik a Király-színház állandó műsordarabja: S y b i l l operett.

Az Erdélyi II-ik Szinikerület gyűlése Szászrégenben.

Az erdélyi II. szinikerület, — amelynek vezető központi városa Torda, — igen népes és impozáns választmányi ülést tartott május hó 24-én Szászrégenben.

A város háza tanácstermében lefolyt gyűlésen Zilahi Sebess Andor polgármester, szinikerületi elnök elnökölt, előadott Boross Elek főjegyző, szinikerületi titkár. A gyűlésen az egyes állomáshelyek kiküldötteikkel képviseltették magukat. Képviselve volt Nagyenyed Sándor Jenő polgármester által, Szászrégen Kerekes Tivadar mérnök és Schuller tanácsos által, Kézdivásárhely dr. Fekete András ügyvéd által, Csikszereida és Hátszeg dr. Imecs János ügyvéd által, Fogaras dr. Schief-

báuer Hugó szászrégeni polgármester által. Torda város Boross Elek főjegyző által.

A szinikerületi gyűlésen a megjelenteket az új elnökség tagjait dr. Schiffbáuer polgármester meleg szavakkal üdvözölte.

A titkár előterjesztette a Szabados László szinikerületi igazgató által összeállított 1914—1915. évi színi idény beosztási tervezet, amelyhez észrevételeit és javaslatait a jelenlevő Szabados László szinigazgató és titkárja szintén megtette és élénk, beható vita rendjén hozzászóltak ahhoz az egyes állomáshelyek képviselői is. Végül is a legszebb egyetértéssel és bekecséggel sikerült a különböző helyi viszonyokból eredő, érdekeket a legszebben és a legharmonikusabban olyképp összeegyeztetni, hogy az egyhangulag meghozott határozathoz minden állomáshely kész örömmel járult hozzá. A megállapított szezon-beosztás ez:

- 1914. szept. 1—15-ig Hátszeg
- „ „ 16—okt. 4-ig Fogaras
- „ okt. 5-től nov. 5-ig Nagyenyed
- „ nov. 6-tól decz. 6-ig Torda
- „ decz. 6-tól decz. 20-ig Szászrégen
- „ decz. 21-től 1915. jan. 25-ig Csikszereida
- 1915. január 26-tól február 28-ig Sepsiszentgyörgy
- „ márcz. 1-től márcz. 28-ig Kézdivásárhely
- „ márcz. 29-től ápril 16-ig Gyergyószentmiklós
- „ ápril. 17-től máj. 10-ig Torda
- „ május 11-től május 28-ig Nagyenyed
- „ máj. 29-től jun. 12-ig Szászrégen
- „ június 13-tól jun. 26-ig Hátszeg
- „ jun. 26-tól jul. 3-ig Petrozsény
- „ augusztus 1-től — s z ü n e t.

HIREK.

— **Főispánunk itthon.** Szász József vármegyénk és Marostorda főispánja Müller Jenő dr. és Molnár Gyula főmérnök társaságában tett spanyolországi utjából e hó 2-án Nagyenyedre érkezett.

— **Tisza István gróf Kolozsváron.** A kolozsvári Nemzeti Munkapárt körhelyiségnek ünnepélyes felavatása tudvalegleg

vasárnap, e hó 7-én délelőtt fog megtörténni Mindezeideig bizonytalan volt, hogy Tisza István gróf miniszterelnök lejöhet-e a kolozsvári munkapárti kör felavatására. Mint értesülünk, Tisza István gróf tegnapelőtt a késő esti órákban Gesztről táviratilag értesítette gróf Bethlen Ödön főispánt, hogy vasárnap reggel Kolozsvárra érkezik. A miniszterelnökön kívül Sándor János belügyminiszter s mintegy 10—15 képviselő és több erdélyi főispán, köztük Szász József vármegyénk és Maros-Torda főispánja megy Kolozsvárra.

— **Ifjúsági czéllövő verseny** lesz június 8-án Nagyenyeden, hol a nemes és hasznos versenyben a nagyenyedi és tordai főgimnáziumok ifjúsága veszen részt. A verseny költségeit és díjait a két intézet kölcsönösen fedezi. Ugy Nagyenyed, mint Torda városa 50—50 korona segéllyel járult hozzá a czéllövő verseny költségeinek fedezéséhez. A költségek többi részét a két főgimnázium ifjúsága segéllyeletei fedezik.

— **Milyen idő lesz?** Meteor jelzése szerint június 6. csapadékos, 8. részben száraz, 13. zivataros és esetleg jeges, 15. száraz meleg, 17. meleg 23. viharos, 25. meleg. A legerősebb hatásuk 6., 13., 17., 23. és 25-diki napok lesznek.

— **Gondnoksági gyűlés.** A helybeli áll. el. népiskolák gondnoksága és az áll. óvoda felügyelő-bizottsága f. hó 5-én délután 5 órakor a leányiskola tanácskozójában rendes gyűlést tart. Tárnyak: Vizsgaelnökök kiküldése. Az 1914—1915. tanévi költségvetések bemutatása.

— **A gyermeknap június 7-én, vasárnap délután 3 órakor kezdődik.** Élénk érdeklődés van városunk minden körében. A rendező bizottság Török Betalannéval élén mindent elkövet, hogy a közönség jól találja magát. Halmágyi tanár szives buzgalma és Belházy tanácsos gondos figyelme biztosítja a sikert. Épül a csárda, amely „nevezetes”, a sátrak, a mozi. Beléptidij: egy korona, gyermekeknek 30 fillér.

— **A szőlők állapota.** A nagyenyedi szőlőszeti és borászati kerületben a szőlők kedvező időjárás folytán szépen fejlődnek. A május 4-diki fagy 25—30% kárt okozott. Gyenge termésre van kilátás. Így szól a hivatalos jelentés.

szabályozás körébe tartozik, a mely hatáskörükben magánosoknak is megkeresésükre díjtalan tervet és tanácsot kötelesek adni, a kulturmérnökök gazdasági szakvéleményt is, ennél fogva céljuk a földmívelés és hasznosítás előmozdítása. Nagyobb városokban, főleg valamilyen nagy vízhez közel, mint a Duna, Tisza, Balaton, Maros mentén vannak ily hivatalok, körülbelül 20—25 az országban, az állandó kirendeltségekkel együtt. A munkakör, különösen a kirendeltségeknél, igen szép, változatos — a vízi építkezések csaknem minden ágát felöleli — és amellyel meglehetősen szép jövedelmet is ad. Egy barátom, mellesleg megjegyezve a kollégium volt növendéke — p. o. jelenleg egy évre a diplomája megszerzése után balatoni kikötőket, strandfürdőket, parti műveket, szép vasbeton hidakat tervezett. Természetesen ilyen munkakörben rengeteget lehet tanulni is ám. Jövedelme is a kiküldetésekből és napidíjakból eredő jövedelemmel együtt felmegy 5—8000 koronára évenként. Amellett ennél a foglalkozásnál különösen jó az a dolog, hogy sokat kell künn lenni a szabadban, az irodai munkát télen, kellemesen kiegészíti a szép időben nyáron és tavasszal végzett építkezéseknél való felügyelet: alkotás, tervezés és kivitel karöltve járnak.

Ugyancsak ide tartoznak az u. n. vízszabályozó és ármentesítő társaságok. Ilyen van mintegy 41 az országban, ha a Maros szabályozása is befejezett

tény lesz, még több létszen. Természetesen ez is sok vízi mérnököt foglalkoztat, körülbelül 200—300 embert a kezelő emberekkel együtt. A fizetés, előhaladás elég jó, épügy mint a kultur- és folyamalmérnököknél, de a helyi korifeusok is tekintetbe jönnek az előléptetéseknek: jobban dühöng itt a protekció.

Ezekhez tartozik kiegészítésképpen a m. kir. gazdasági műszaki hivatal Budapestben. Hatásköre a telepítési, felmérési mérnöki szakmába vágó műszaki ügyek: mérés, parcellázás, a vízügyeket kivéve. Magas építési osztálya is van. Itt is nyer alkalmazást néhány mérnök.

II. A műszaki állások vállalatai toknál és részvénytársaságoknál szintén igen nagy számmal vannak. Ide tartozó állások tartoznak az építési vállalatok, felmérési vállalatok, különféle gyárak kategóriáiba.

A két első czime is jellemzi, a felmérési vállalatok a kataszteri mérnökök szerepét egészítik ki. A különféle gyárakban, — mert ma már jelentős gyárparunk van — mérnökök, gépészmérnökök és vegyészmérnökök alkalmaztatnak. Minden nagyobb gyárnak van egy vagy több mérnöke vagy gépészmérnöke a kémiai irányu ellenőrzést és vezetést kívánó gyáraknak vegyészmérnökei is.

A hazai gyárak közül jelentősek és felemlítésre méltók a villamossági gyárak, ennek köszönhetjük p. o. azt, hogy 1912 ben

izzólámpákban 4 millió korona értékű kivitelünk volt. Ezek tulnyomólag gépészmérnököket alkalmaznak. Az előhaladás, fizetés igen jó ezeknél a vállalatoknál, természetesen megfelelő kvalitások mellett.

Ide tartoznak a különféle gépgyárak, itt is gépészmérnökök alkalmaztatnak főleg, de mérnökök is, minthogy minden nagyobb gyárnak építkezései is vannak. Ezek közül p. o. ki ne hallotta volna a Ganz-Danubius gyár r-t. hírét?

Aránylag kevés számban, de igen jó műszaki vezetéssel preparálnak textilgyáraink, ahol ugyancsak a gépészmérnököké a vezető szerep. Ez az ága iparunknak fejleszhető még és fejlődik is.

A kémiai irányu ellenőrzést is követelő gyárak a különféle vasgyárak, cukorgyárak, cementgyárak, robbantószerkegyárak, szeszgyárak, sörgyárak, olajgyárak, kémiai készítmények gyárak stb. Itt azonban csak a nagyobb üzemek alkalmaznak műszaki ellenőrzést és vezetést.

Talán nem lesz érdektelen, ha itt a legújabb külkereskedelmi statisztika adatai alapján néhány részletre reámutatok iparunknak, ahol még tennivaló van, ahol a vállalkozás és szakértelem még megtermi a gyümölcsseit. De előbb legyen szabad néhány szóval jellemzennem külkereskedelmi forgalmunkat és levonom abból a levonandó következtetéseket.

Kivitelünk és behozatalunk állandóan nő

— **Dalárdáink Piskin.** A nagyenyedi iparos önképzőkör főkara Tángel József elnök és Wohlfarth Lőrincz karnagy, a ref. egyházi iparos dalkar Fővényessy Bertalan karnagy vezetésével közreműködött a piskii máv. dal- és zeneegylet pünkösdi zászlószentelésén. A szép és nagy méretű zászlószentelésén a máv. számos főtisztviselője és a vármegye, főispánja, alispánja is részt vett. A zászlószentelés előtti estén 5 dalárda adott szerenádát Meskó Jánosné zászlóanyának, az ottani műhelyfőnök-főmérnök nejének. Hétfőn délután volt a dal- és zeneverseny. Dalárdáink minden közreműködésükben megállták helyüket, elég szép sikerrel, tekintve azt, hogy pár év a fennállásuk és a több évtizedes budapesti Törökös és a kolozsvári Összhanggal álltak aránytalan versenyben. A dalverseny első díját máv. Törökös, másodikát máv. Összhang, a harmadikat a vajdahunyadi vasgyári dalkarnak adta a bizottság. Az ünnepélyen általános feltűnést keltett az iparos önképzőkör magyar motivumos gyönyörű kivitelű zászlója, több százan néztek meg avval a kijelentéssel, hogy ilyen zászlót az országban alig láthatni. Dalárdáink jól érezték magukat, a piskiek szives vendégszeretettel várták és fogadták őket. Hétfőn éjjel érkeztek vissza Enyedre, új erőt merítve a további munkára.

— **Gyulafehérvári népgyűlés.** Nyolc román nemzetiségi képviselő gyűlést hirdetett pünkösdi vasárnapjára Gyulafehérvárra. Az alvinczi, magyarigeni, tövisi járásokból négyezer oláh vonult föl a pópák és tanítók vezetésével. A rendőrség első sorban is elszedte az oláhok botjait. Tekuleszku János esperes nyitotta meg a gyűlést az Európa-szálló udvarán. Mihályi Tivadar a kormányt támadta, mert harmincz milliót költött csángó telepítésekre, holott a románoknak nem ad semmit. Vajda Sándor után Vlad Aurél gazembereknél mondta a választójogi törvényt. Közben elmentek Roska Miklós helyettes polgármesterért, aki nemsokára egy csapat rendőrrel megérkezett és feloszlatta a gyűlést, mert izgatott beszédekkel mondtak. Óriási felzúdulás tört ki erre. Maniu Gyula képviselő felugrott a pódiumra, de a csendőrök nem engedték beszélni. A gyülekezet zugolódva szétszökött. A csendőrök a tömegben több oláh nemzetiségű katonát elfogtak, lefegyve-

rezték és bekísérték őket. A román gyűlés elnöke a hatóság eljárása ellen táviratilag fordult jogorvoslásért a miniszterelnökhöz és a belügyminiszterhez. Viszont dr. Maniu Gyula a feloszlátásnál parancsnokló csendőrhadnagy ellen a belügyminiszternél s az alispánnál fegyelmi feljelentést tett.

— **Rosenberg Gyula dr. új arcképe.** Abrudbánya város képviselőtestülete megfestette volt országgyűlési képviselőjének arcképét, csekély hálójaként azért a sok jóért, melyet a város neki köszönhetett. Most. özv. Rosenberg Gyuláné is küldött egy szép arcképet a városnak ajándékba.

— **Ujabb vizáradás a marosújvári bányában.** A múlt év nyarán — mint ismeretes — a Rudolf-bányába mintegy másfél millió köbméter víz ömlött be. Hogy a bányát újból üzembe helyezhessék, nagy apparátussal hozzáláttak a rengeteg vízmennyiség kiszivattyúzásához. A nehéz és lassu munkálatot most egy váratlan eset zavarta meg. Tíz méter mélyen a József-tárna feletti sülyedésben forrás fakadt, amelynek sebes folyása vize utat tört magának a bányába, E miatt a 25 centiméteres vizapadás mintegy 5—10 centiméteresre redukálódott. A forrás vize elhallatszó zugással foly a sósíklák között. Eredetét még nem ismerik.

— **Meg kell erősíteni Erdélyt!** Az Erdélyi Szövetség jövő vasárnap tartja szervező gyűlését Marosvásárhelyt. Apáthy István, Kenéz Béla Pósta Béla és Torma Miklós már kidolgozták a szövetség részletes programját, amelynek egyik pontja Erdély katonai megerősítésével foglalkozik és követelések formájában ad utasításokat a teendőkre nézve a hadvezetésnek. Utalnak arra, hogy az erdélyi tíz hegyesoros közül egyik sincs katonailag megerősítve és az összes véderőnek félmilliónyi létszámából Erdélyben csak 13 ezer gyalogos, háromezer lovas és másfélszáz ágyú van. Az erdélyi hadtest kerületéből Erdélytől távol van 9 magyar zászlóalj elhelyezve. Ellenben — mondja a program — a Bánffy Dezső miniszterelnöksége idején elhelyezett oláh nemzetiségű tiszteket ismét visszahelyezték erdélyi csapattestekhez. Egyáltalában nincs katonai helyőrség Zalatnán, Topánfalván és Magyarlápón, holott ezek a helyek főfészkei az

oláh izgatásnak. Követeli ennél fogva a szövetség programja az erdélyi hegyesorosok megerősítését, még egy hadtestnek Erdélybe való helyezését, még pedig úgy, hogy az oláh zászlóaljak és tisztek máshova helyeztessenek és helyökbe magyar csapatok magyar tisztekkel jöjjenek. Az erdélyi haderő katonai központja Kolozsvárra vagy Marosvásárhelyre helyeztessék át. Követeli a helyőrségek megfelelő elosztását, a katonaság számára tiszti kaszinók, tiszti lakások létesítését. Az Erdélyben szolgáló tisztek külön pótlékot kapjanak és Erdélyben töltött szolgálat érdemül tudásék be az előléptetésnél.

— **Tilos a járdán álldogálni, oszportosulni!** Abrudbánya város rendőrkapitánya hirdetményt bocsátott ki, mely szerint a városi szabályrendeletre hivatkozva figyelmezteti a közönséget, hogy a gyalogjáró csoportosulni, álldogálni nem szabad. A csendőrség ennek ellenőrzésére szigoruan utasítva van s aki a szabályrendelet ellen vét, az 2 K-tól 20 K-ig terjedhető pénzbüntetést kap. Nálunk is elférne ilyen intézkedés, vagy ha van, annak az ellenőrzése.

— **A Darwin.** Dr. Fülöp Zsigmond népszerű természettudományi folyóiratának június 1-i száma a következő érdekös tartalommal jelent meg: Koelsch Adolf a nagyagyvelejűktől megfosztott állatok szellemi és lelki világát ismerteti a legújabb kísérletek alapján. Cserny Dezső „Milyen idő lesz holnap?” c. cikkében a modern időjósítás a mai állásával foglalkozik. Dr. Gáspár Lajos „Hogyan lesz a madártojás? c. néhány igen érdekes kísérleti adatot mond el a kérdésről. Szondy György „Művelődés-történet a vízcsöppben” címmel az egysejtű állatok lakásairól cseveg. Pvager Márton az elmebetegségek okait fejtegeti. Mende Jenő a folyékony levegő előállítását és technikai alkalmazásait ismerteti. — A hézagpótló folyóirat előfizetési ára a Darwin-Könyvtár kötetivel együtt fél évre 5 kor. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, VI. Andrassy ut 60.

— **A kávéházi dárídók alkonya.** A közigazgatási bíróság legújabbán egy döntvényében kimondotta, hogy a kávéházakban és vendéglőkben ezután büntetés terhe alatt tilalmas lesz a mulatózóknak azzal szóra-

és körülbelül 1908 óta — e szerint a kimutatás szerint — fedi is egymást kivitelünk és behozatalunk összege. A termelés haladását jelzik ezen számok növekedései, jelenleg kivitelünk és behozatalunk is 2—2 milliárd korona értéket képvisel. Daczára a rettenetes pénzügyi kríziseknek, a mik állandóan nyugtalanítják és nehezítik iparunk helyzetét 1908 óta $\frac{1}{2}$ milliárddal gyarapodott külkereskedelmi forgalmunk.

A kiviteli tételeink 50% a gabona, liszt, szarvasmarha, sertés, borra esik. A behozatalunk 40%-a ipari cikkek. Szóval az államunk termelése még erősen agrár jellegű. Különösen textil árukra és kikészített bőrökben sok a behozatalunk.

behozatal kivitel (1912)
P. o. kikészített bőrökben 75,796 K 25,916 K
nyers bőrökben 25,671 K 26,712 K
Kivitelünk nyers bőrökben csökkenőfélben van, ez azt jelenti, hogy a bőrfeldolgozó iparunk erősödik. Ezzel szemben vannak megdöbbentő tételek is a statisztikában:

behozatal kivitel	
Nyers vas	17,910 K — K
Vasércz	— K 11,774 K
Len és kender	4,882 K 9,987 K
Len és kender-szövetek	15,884 K

Az első két adatcsoport azt mutatja, hogy még mindig küldünk ki az országból vasérczet feldolgozni, holott magunk is feldolgozhatnók, természetesen a feldolgozás érték-többletét fizeti az ország. Kenderünk egy

részét is a statisztika szerint künn dolgozzák fel. Legszembetűnőbb az ellentét a selyemnél. Nyers selyemben és selyemfonalakban kivitelünk évente 9,987,000 korona értékűt, ezzel szemben 1912-ben ugyancsak behoztunk selyemszövetekben 33,720,000 korona értékűt, körülbelül a kivitt nyers selyem és selyemfonál feldolgozásának felel meg, hisz a feldolgozott selyem értéknovekedése a nyers selyemhez képest, legalább is másfélszeres.

Hasonlóképpen igen sokat hozunk begyapjuszövetekben is.

Behozatal kivitel (1912)	
Gyapjuban	16,712 K
Gyapjuszövetekben	125,591 K 17,631 K

A gyapjukivitelünk a külkereskedelmi statisztika szerint csökken, még ez nem jelenti az ipari haladást, mert a csökkenés gyapjat termelő juhállományunk csökkenésével kapcsolatos.

Mit látunk tehát ezen adatokból? Hazánk közgazdaságára nézve végtelen haladást képviselne, ha textiltgyárainkat szaporíthatnók. S erre most meg volna az alkalom: a sármási és erdélyi földgázforrások. Ez az ipar más iparok fellendülését is jelentené: a festékipar, páczok gyártása, gépiparunk is fellendülne. De ehhez egy a feltétel: hazai kereskedőink térjenek át a magyar iparcikkekre, ahol lehet, minden vonalon. S gyáraink igyekezzenek legalább olyat és oly árban adni, mint a külföld, ne akarjanak egyszerre, hanem

fokozatosan megvagyonosodni: így a nemzet is vagyonosodni fog.

Ez a kis bepillantás gyáriparunkba és közgazdaságunkba, egyszersmint felhívja a figyelmet arra, hogy a műszaki vállalkozás is számbavehető tereket találhat hazánkban s hála Istennek, talál is. Ötven év előtt csaknem kizárólag agrárállam voltunk, ma már ipari állam is kezdünk lenni. S ha az ipar gyarapszik, a nemzet vagyonosodik, izmosodik. Ez az útja a nemzeti függetlenségnek, nem a piaci kortes-beszédek fűléstű szövirágai és nagyhangu alakban hangoztatott frázisai. Önálló vámterületről beszélni ipar nélkül? Közgazdasági szakosztályt felállítani közgazdaság nélkül? Olyan dolgok ezek, mint a budapesti népszálló — és a lakásmizéria: czifra nyomoruság.

A mérnöknek egy évi vállalkozása is lehetséges.

Ide sorolhatók az építési vállalkozók, felmérési vállalkozók, szabadalmi ügyvivők, magánlaboratoriumok vezetői.

Ehhez azonban nemcsak tudás, hanem tőke is kell. De a lehető legjobb tőkebefektetés az ilyesmi. Ismerék budapesti építész irodát, amelynek tiszta évi jövedelme 300 ezer korona és nem is egészen huszéves vállalat.

Ezek után megfelelhetünk arra a kérdésre, hogy a műszaki pályák közül haladás és érvényesülés szempontjából melyeknek kell elsőséget adni, mikor pályát választ az em-

kozni, hogy a poharakat a földhöz vagdosva tördelejk. A tilalom áthágása kihágás és büntetést von maga után. Tehát ezzel az a bizarr fizetőpinczér számlatétel is kimegy divatból, hogy: — „törés” . . .

SPORT.

Vasárnap délután kedvező szép időben elit-közönség előtt zajlott le az első football-mérkőzés. A F. E. N. E. igazán megérdemelte a közönség nem várt érdeklődését, mert sok nehézséggel kellett megküzdenie, míg a vasárnapi csapatát 3 tartalékkal bár szerepeltethette azért, hogy Enyeden a sport iránt az érdeklődést felkeltse.

Hogy a vasárnapi mérkőzésen a F. E. N. E. nem győz, az előre látható volt, különösen midőn már 3 megszokott játékosát kellett nélkülöznie. A F. E. N. E. játéka azonban mégis mindenkit meglepett és a kitűnő K. T. E. remekül játszó, de sokat beszélő csapatával szemben korrektül, némán és komolyan játszott.

A mérkőzés 1/8-kor kezdődött s már a kezdésnél a K. T. C.-nek kedvezett a szerencse, mert erős támadásával a F. E. N. E. védelmét zavarba hozta és 5,19 kor Szabó belőtte az első goalt.

A szép és sima igazán élvezetet nyújtó játékában nagy része van Adorján Ödön bírónak, aki pártatlanul nagyszerűen vezette le a mérkőzést.

F. E. N. E. football csapatában igazán jó erőt látunk, kik nem sokára mint győztesek is fognak az enyedi közönség előtt játszani.

A mérkőzés előtt tartotta a F. E. N. E. megalakuló közgyűlést, amelyen elölnek Székely János tornatanárt, alelnöknek Adorján Ödön pü. számtisztet, titkárnak Ungi Mihályt, pénztárnoknak Friedrich Rudolfot, jegyzőknek Neumann Jenőt és Szabó Árpádot és sport-rendezőnek Fejér Józsefet választották meg.

Az egyesület programjába vette a rendszeres testnevelést és mindenféle sportágak üzését.

ber. Láttuk rövid áttekintésben azokat az állás-csoportokat, ahol a műszaki munkának tere van. Egyszerűsített megállapíthatjuk ezekből, hogy hazánkban mérnökre van a legnagyobb szükség: ennél fogva mérnöknek kell beiratkozni. Hacsak valaki a gépi szerkezetekhez, az építkezések művészi részeihez, az alkalmazott chemiához nem érez valami különös kedvet és hajlamot.

Nem lenne teljes ez a rövid ismertetés, ha meg nem emlékeznénk azokról a tárgyakról, amelyeknek tanulása, illetve szorgalmasabb tanulmányozása jó előtanulmányt ad a műszaki pályáknak. Mindenekelőtt felemlíthetjük a szabadkézi rajzot. Különösen hangzik talán a laikusok előtt, de ha meggondoljuk, hogy a mérnök legtöbbszőr rajz által érteti meg magát, beláthatjuk, hogy a vázolás ismereteire feltétlenül szüksége van. A technikán is minden szakosztály első esztendejében van szabadkézi rajz.

Igen fontos dolog a német nyelv tanulása. Összes szakkönyveinknek, folyóiratainknak ez az irodalmi nyelve, az összes másnyelvű publikációk németül is megvannak. Magyar műszaki irodalmunk nincsen, mindössze 4-5 valamirevaló szakkönyvet kivéve.

Hasznát vesszük a technikán a chemiának és a matematika-fizikának is elsősorban. Ezek volnának a direkte hasznos tárgyak a technika szempontjából.

1648—1914. tkvi. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Acker Mihály kelneki lakos végrehajtónak Zeek Györgyné Selen Erzsébet-szerdahelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 346 K tőkekövetelés és jár. behajtása végett a vizaknai kir. járásbírósg területén lévő Hosszuteleke községben fekvő s a hosszuteleki 619. sz. tkjvben A + 1. rdz. 2402. hrsz. a. foglalt Zeek Györgyné Selen Erzsébet nevére felvett ingatlaura 800 korona ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte.

Az árverés 1914. évi augusztus 1. napján d. e. 10 órakor Hosszuteleke községében fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron nem adható el.

Az árverési szándékozók kötelesek bánatpénzt a kikiáltási ár 10% készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-oz. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldöttnél letenni, hogy a bánatpénznek előleges bírói letétbe bejegyzéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnél átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t.-oz. 147., 150., 170., §.) 1908. LX. t.-oz. 21. §.

Aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb igényt tett, ha többet igényel senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ugyanannyi százalékaig kiegyenlíteni (1908. XLI. t.-oz. 25. §.)

Vizakna, 1914. április 19-án.

Ferentóheil s. k.,
kir. jbiró.

A kiadmány hitelül:
Osukina János,
telekkönyvvezető.

216 1—1

988—1913. tkvi. sz.

Árverésihirdetmény- kivonat.

Mákon Sofron m.-bagói lakosnak önkéntes bírói árverés iránt kérése folytán a tkvi. hatóság elrendeli a végrehajtási árverést a jelzőlogos hitelezők és a csatlakoztatottnak kimondott Nagyenédi Kisegítő Takarékpénztár 170 K + 136 K + 800 K + 300 K + 300 K + 300 K., Szilberstein Sándor 27 K, Man Jeromos 120 K, Rodián Mihaila 111 K + 41 K + 30 K, Abod Lajos 87 K 53 fill., Albina r.-t. 644 K 50 fill., dr. Erdős Jenő 110 K, Piatra Takarékpénztár r.-t. 300 K Economul r.-t. 225 K, dr. Benedek Gyula 270 K tőkekövetelés és juraléai behajtása végett, a nagyenyedi kir. járásbírósg területén lévő, Magyarország községben fekvő s a magyarbagói 527. sz. tkjvben 510/62561. közös erdőbéli jutalék 1/2-re 4 K, 541. sz. tkjvben A + 1. rdz. 1022/1. hrsz. szántóra 47. K., 518. sz. tkjvben A + 1. rdz. 18646. hrsz. erdőre 21 K, 2. rdz. 1860—1864. hrsz. legelő, szántóra 678. K, 8. rdz. 1865—1872. hrsz. rét és szántóra 1277 K, 4. rdz. 1845. hrsz. erdőre 10 K, 5. rdz. 1844. hrsz. erdőre 9 K, 6. rdz. 494/62561. közös erdőbéli jutalék-

De ebből ne olvassa ki senki, hogy más tárgyakat azután el kell hanyagolni. Sőt melegen ajánlom mindenkinek, hogy minden tárggyal ép oly szeretettel foglalkozzék, mint a kedvenc tárgyaival, hiszen ilyen sokoldalúvá azután nem lehet többé soha az ember. Bele is kell pillantani a tudomány összes ágaiba annak, aki valamire el akarja magát határozni.

Nem ismételhetem eléggé: minden pályá komoly, egész embert kíván, tehát a technika is. Olyan ember, aki nem szereti a munkát, aki kényelmesen akarja eltölteni: egyetemét éveit, ide hiába jó. A mérnöki diplomának négy esztendei megfeszített munka az ára.

Ne gondolják, hogy ezzel az ismertetéssel a mérnöki pályáknak akartam propagandát csinálni. Mi sem áll távolabb tőlem, mint más pályák jelentőségét kicsinyelni — minden pályára ember kell, nem éretlen, léha, lump fiatal emberek. Csak egy példán akartam megmutatni azokat a vezérelveket, amik helyes pályaválasztáshoz vezetnek. Ha felkeltettem a műszaki pályák iránt az érdeklődést, ha mások is követik példámat más életpályákat hasonló módon ismertette, akkor célomat elértem.

Vásárhelyi László

okl. vegyész-mérnök, egyetemi tanársegéd.

kára 4 K, 8. rdz. 1832. hrsz. erdőre 466 K, 9. rdz. 1857, 1858. hrsz. szántóra és rétre 206 K, 10. rdz. 1859. hrsz. szántóra 35 K, 262. sz. tkjv. A + 29. rdz. 1851. hrsz. szőlőre 14 K, 35. rdz. 1409. hrsz. szántóra 1 K kikiáltási árban.

1. A fennebb megjelölt ingatlanok az 1914. évi július hó 27-én d. e. 10 órája Magyarország községében tartandó nyilvános kikiáltási ár kiharadánál alacsonyabb áron el nem adhatók.

2. Az árverezni szándékozók az 1908. XLI. t.-oz. 21. §-ában említettek kivételével tartoznak 1/2%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-oz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapirokban a kiküldöttnél letenni vagy annak az 1881. évi LX. t.-oz. 170. §-a értelmében a bíróságnál bírói letétbe történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű letéti elismervényt átsegélyeztetni.

3. A vevő köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékaig kiegyenlíteni, mert ellenesetben az árverés az 1908. évi XLI. t.-oz. 25. §-a értelmében fog folytatni.

A kir. járásbírósg mint tkvi. hatóság.

Nagyenyed, 1914. évi április hó 9-én.

Dr. Nagy Kázmér, s. k.,
kir. jbir. jegyző

Kiadmány hitelül:

Kaba,

kir. tkvvezető.

170 1—1

ELŐPATAK

Gyógyfürdő

Dr. Weszelszky Gyula egyet. m. tanár ur bizonyítványa szerint, nagy mennyiségű rádiumot tartalmazó víz. Természetes szénsavas (nauhelmi) fürdők.

Kiválóan jó eredménnyel használható a gyomor, vese, máj és lépajknál, köcsvény és csuznál. Valamint bármely az idegesség alapján fejlődő betegségeknek. A nagyhirű előpataki gyógyvizek or. osi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfelcéló és itt feltalálható kiegészítő gyógyeszközökkel (meleg és hidegfürdők, vizgyógyintézetek kezelése, masszázs, evétorna, diétikus étrend) rendkívül kedvező eredményt mutat fel. Fürdő-idején: május 15-től szeptember 15-ig. Vasúti állomás: Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó ólósó kocsiközlekedés van. Lakás, ellátás ólósó és választékos. Az elő- és utóidejében (május 15-től június 15-ig és aug. 20-tól szept. 15-ig) a gyógy- és zenediának fele fizetendő, lakások 50%-ni és ellátás is sokkal ólósóbb. Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdus, égvényes, vasas vizek között első helyelt foglal el, mint gyógyeszköz, bázisul is használható és üdítő, kellemes ital tizán vagy borral vegyítve, nagy kedvelésnek örvend Itthon és a külföldön évenként egy millió palacknál több kerül forgalomba. Szétküldési hely: Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb kereskedésben.

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

215 2—6

552—1914. végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1913. évi 6541. számú végzése következtében dr. Joan Mareiáé ügyvéd által képviselt „Pistra” tövisi takarékpénztár javára ellen 1000 kor. a jár. erejéig 1914. évi február hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felül foglalt és 1830 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 4 ökör, 1 tehén, 1 borjú, 1 ökör-szekér nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíró 1914-ik évi V. 109. számú végzése folytán 1000 kor. tőkekövetelés, ennek 1912. december hó 15-től járó 5% kamatai, 10% váltódíj eddig és összesen 163 kor. 7 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig B.-Benedeken az előjáráság házában leendő megtartására 1914-ik évi június hó 15-ik napjának d. e. 11 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Nagyenyed, 1914. évi május hó 5-én.

Gajzágó Simon,
kir. bir. végrehajtó.

219 1—1

2049—1914. tlv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

Krecsun Jakab végrehajthatónak Szusz Demeter sorostélyi lakos végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtató kérelme következtében az 1881. LX. t.-cz. értelmében elrendeli a végrehajtási árverést 200 K tőkekövetelés, ennek 1911. évi október hó 9. napjától járó 5% kamata, 83 K 10 fill. eddig megállapított per- és végrehajtási és árverési kérvényért ezuttal megállapított 24 K költség, valamint a csatlakozottnak kimondott Szucs János a Jánosé 49 K 20 fill., Lupeán Péter 103 K 32 fill., Buár János 44 K 28 fillér tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a vizaknai kir. j.-bíró területén lévő Sorostély községben fekvő Szusz Demeter nevében álló s az 541. sz. tjkvben A 1—5. rdsz. 2382., 941/1., 965., 2639/1. hrsz. alatti ingatlanokra és 29/16253 rész legelő, 229/272070-ad rész erdőbéli járandóságára 834 koronában megállapított kikiáltási árban.

A telekkönyvi hatóság az árverésnek Sorostély községében hivatalos helyiségében megtartására 1914. augusztus hó 13. napjának délelőtti 10 óráját tűzi ki és az árverési feltételeket az 1881. LX. t.-cz. 150. §-a alapján a következőkben állapítja meg:

1. Az árverés alá eső ingatlanokat a kikiál-

tási ár $\frac{2}{3}$ -nál alacsonyabb áron eladni nem lehet (1908. XLI. t.-cz. 26. §)

2. Az árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzzel a kikiáltási ár 10% készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított, óvadékképes értékpapirokban a kiküldötttel letenni, vagy a bánatpénznek előlegesen bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881. LX. t.-cz. 147., 150. 170. §-ok; 1908. XLI. t.-cz. 21. §)

3. A kincstár, valamint a magyar földhitelintézetek országos szövetsége, mint árverelő bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. XXX. t.-cz. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székelő r.-társaságok és szövetkezetek, valamint az 1898. XXIII. t.-cz. alapján alakult központi hitelszövetkezet, a javukra zálogjeggyel megterhelt ingatlan árverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a tlv. hatóság felhívásának kézhezvételétől számított nyolcz nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles. (1908. XLI. t.-cz. 21. §. 1911. XV. t.-cz. 15. §)

4. Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéretet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígérete figyelmen kívül marad és az árverésben, amelyet haldéktalanul folytatni kell, részt nem vehet.

A bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a bánatpénz kiegészítésének megfelelő összeget sem köteles letenni. (1908. XLI. t.-cz. 25. §)

5. A vevő köteles a vételárát az árverés napjától járó 5%-os kamattal együtt a nagyszabeni m. kir. adóhivatalnál, mint bírói letétpénztárnál három egyenlő részletben megfizetni, még pedig az első részletet 30 nap alatt, a másodikat 45 nap alatt, a harmadikat 60 nap alatt az árverés jogerőre emelkedésétől számítva. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni. (1881. LX. t.-cz. 147. §. f. pont, 150. §)

6. Vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napja után esedékes adókat, az átruházási illetéket, valamint az elárverezett ingatlant a fennálló törvények szerint terhelő szőlő-dézma, urbéri és más hasonló természetű váltságot, a birtokrendezési költségjárulékokat, ugyancsak a vízszabályozási tartozásnak az árverés napja után esedékes részleteit a vételárba betudás nélkül viselni. (1881. LX. t.-cz. 134. §)

7. Ha az árverés napjától számított 8 nap alatt előterjesztést és 15 nap alatt utóajánlatot nem adnak be, a tlv. hatóság a vevőnek vételi bizonyítványt ad ki, amely-

nek alapján a vevő a megvett ingatlant birtokába veheti. (1881. LX. t.-cz. 180. §. 1908. XLI. t.-cz. 27. §)

8. Ha az árverés jogerőre emelkedett és a vevő az árverési feltételeknek eleget tett, különösen a vételárát egészen lefizette, az ingatlan tulajdonjogának a vevő nevére bekebelezését a tlv. hatóság hivatalból rendeli el. (1881. LX. t.-cz. 182. §)

9. Ha a vevő az árverési feltételeknek a kintüztött időben eleget nem tesz, a bánatpénzt elveszti, a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő pedig a tlv. hatóság felhívásának kézhezvételétől számított 8 nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles (1908. XLI. t.-cz. 21. §) és az érdekelt felek bármelyikének kérelmére a tlv. hatóság újabb árverést rendel el (1881. LX. t.-cz. 185. §)

Vizakna, 1914. évi május hó 19 napján.

Ferentheil, s. k.,
kir. jbró.

A kiadmány hitelül:

Csukina János,
kir. telekkönyvvezető.

214 1—1

642—1914. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíró 1913. évi Sp. 737/2. számú végzése következtében dr. Szász Pál ügyvéd javára 75 K jár. erejéig 1913. évi november hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján felül foglalt és 1094 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: disznók, széna, vaskasza, zongora, függönyök, butorok, képek, óra stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbíró 1913-ik évi V. 669/5. számú végzése folytán 75 K tőke után 68 K 86 fill. tőkekövetelés, ennek 1913. évi október hó 16 napjától járó 5% kamai és eddig összesen 214 K 2 fill.-ben bíróság már megállapított költségek erejéig, Balázsfalván végrehajtást szenvedett lakásán leendő eszközésére 1914. évi június hó 12-ik napjának d. e. 3 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Balázsfalva, 1914. évi május hó 27. napján.

Szigethy Károly,
kir. bir. végrehajtó.

220 1—1

HIRDETÉSEKET legutányosabban felvesz lapunk kiadóhivatala

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

<p>Részvénytőke 600.000 korona.</p>	<p>Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, értékpapirokra, sorsjegyekre, jöhiteli pénzügyintézetek részvényeire. Törlesztéses kölcsönöket nyújt földbirtokokra. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága és lejáratára szerint a legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. Vásárol és elad értékpapirokat napi árfolyamon. Letétbe elfogad értékpapirokat, sorsjegyeket, betéti könyveket és egyéb értékeket kovács őrzési díj mellett. Botéteket elfogad betétkönyvekre és folyó (csekk) számlára. — Állandó betétek után magasabb kamatot fizet. Részletfizetésre elad mindennemű tőzsdén jegyzett értékpapírt az 1883. évi XXXI. t.-cz. alapján. Bevált szelvényeket és idegen értékeket.</p>	<p>Tartalékok 500.000 korona.</p>
<p>Az intézet hivatalos órái hétköznapokon: delelőtti 9—12 óráig, delután 3—4 óráig.</p>	<p>Az átutalási rendszer általános érdekeiben ajánlja csekk-füzeteit folyó-számla tulajdonosok részére.</p>	<p>Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.</p>

587—1914 végreh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. LX. t.-oz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1913. évi 10508. számú végzése következtében dr. Fenehel Jenő ügyvéd által képviselt Ilyés Árpád javára 1120 K a jár. erejéig 1913. évi szeptember hó 6-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 862 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 300 drb. különböző nagyságu és alakú posztó férfi kalap, 1 varrógép és házi butorok stb. nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. járásbíró 1913. évi V. 811/2. számú végzése folytán 1120 K tőkekövetelés, ennek 1913. évi június hó 5. napjától járó 8% kamatai, 1/2% váltódíj bíróság már megállapított költségek erejéig, Nagyenyeden az alperesek lakásán leendő megartására 1914. évi június hó 10-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-oz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-oz. 120. §. és Va. 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Nagyenyed, 1914. évi május hó 2. napján.

Gajzágó Simon,
kir. bir. végrehajtó.

218 1—1

Felszeg-utca 29. sz. alatt

kiadó telek, két szoba,
konyha, istálló, kert, ud-
var 300 korona Szent-
Györgytől egy évre. 72

24

lehet beszerezni
kifogástalan minőségű
NAGYENYED-EN Gyümölcsfaanyagokat
Alsófehér m. Gyümölcs és Sétányfákat
Sima gyökeres és oltott
SZÖLÖVESSZÖKET.
Árjegyzéket ingyen küldenek.

FISCHER és Társai
faiskolák és szőlőültvénytelepek
Tölgydombos közút, 14. sz. Fischer L. úrközségi.

1416—1914. sz.

Pályázati hirdetés.

A szabályszerűen elfogadott lemondás kö-
vetkeztében végleg megürült és

1. évi 1400 korona fizetés,
2. 300 korona lakbérrel,
3. 100 korona fuvar- és napidij-átalány-
nyal rendszeresített és
4. a 160 kor. évi fizetésű közgyámi állás-
sal is egybekötött vajasdi **segédjegyzői** állásra
ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mind-
azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják,
hogy szükséges minősítési okmányokkal fel-
szerelt pályázati kérvényüket a fennálló szá-
bályok szerint előírt uton hozzám 1914. évi
június hó 27-ig multhatatlanul adják be.

A választás napját később fogom kitűzni.
Tövis, 1914. május hó 30-án.

217 1—3 Dr. Tókos Géza, főszolgabíró.

Fogak

fogsorok, platina és arany-koronák,
hidmunkák, csapfogak, tartós fogtömé-
sek legmodernebbül és legolcsóbban
fogműtermekben készülnek.

Mivel a technikai munkát is magam
végzem, módomba áll a rendelések-
nek leggyorsabban eleget tenni. Vidékiek
megvárhatják. Sürgős műfogjavítások
nehány óra alatt eszközöltenek.

VOGEL SAMU

vizsgázott fogtechnikus
Nagyenyed,

Kossuth Lajos-u. 7. sz. Széidl-ház, az emeleten

!!!
HA JÓ
szép és olcsó
harisnyákat
akar, úgy forduljon
a Nagyenyedi
Harisnyagyárhoz
az orsz. fegyintézetben.
Kívánatra
készséggel árjegyzéket küld.

Kiadó üzlethelyiség!

A Nagyenyedi Általános Bank
és Takarékpénztár R.-T. fő-
téri üzlethelyisége átköltözés
folytán július 1-ével kiadó.

Értekezhetni a bank helyiségében az
üzleti órák alatt. 211 3—

Elismert legjobb gyártmányok

Lingner György

nagyenyedi szövőgyárából

előírt gyári áron kaphatók

a gyári raktárban Szentkirály-utca 106. sz.
Ifj. Mészáros János és Társánál Főtér
és a **Fogyasztási szövetkezetben**

A „Nagyszzebeni Általános Takarékpénztár”

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek
mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő
részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyujt.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények
Lingner György ur által nyujtandók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255

MÚTRÁGYÁT (16% káliumsuperphosphat)

állandóan raktáron tart **WINKLER JÁNOS**, Nagyenyeden.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilardságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Kugler és Társai

26

Brassóban.

Itt helyben kapható **Klemm Pál** cégnél Szentkirály-
utca 128. szám és **Márer és Weiszberger** cégnél.